

Bijdrage PvdA over Koersdocument in het kader van Omgevingsvisie Noord-Holland 2050

Door Nico Papineau Salm

Inleiding

In mei 2016 hebben deze staten de startnotitie om te komen tot een omgevingsvisie voor onze mooie provincie, vastgesteld. Het proces is vervolgens zeer voortvarend opgepakt en uitgevoerd. Zo zijn er verkenningen uitgevoerd en bijeenkomsten georganiseerd en is er met een groot aantal mensen gesproken en een actieve campagne in de sociale media gevoerd. De staten zijn er actief bij betrokken en voortdurend goed geïnformeerd. De PvdA Statenfractie heeft hier grote waardering voor en dankt het projectteam en de gedeputeerde hartelijk voor het proces tot nu toe. Aan het eind van mijn betoog ga ik in op de fase hierna.

De omgevingsvisie gaat over de situatie van de provincie in 2050. Dat is veel verder dan de reikwijdte van het huidige coalitieakkoord. De PvdA fractie neemt daarom de vrijheid om wensen voor de langere termijn uit te spreken die afwijken van die in het coalitieakkoord.

Thema's

a. Gezond en veilig

Inwoners van de provincie noemen een gezonde en veilige leefomgeving als het belangrijkste voor de toekomstige inrichting van de provincie. De PvdA onderschrijft dit van harte. De afgelopen jaren is daar al de nodige aandacht naar uitgegaan. De komende tijd moeten we die inzet vergroten. Een gezonde en veilige leefomgeving moet nog sterker een kernpunt van het beleid zijn. Er is genoeg te doen. Kijk maar naar de situatie rond Schiphol of bij wegen waar de normen van lucht- en geluidskwaliteit regelmatig zijn overschreden. Dit moet in 2050 anders zijn. Het kan en mag dan niet zo zijn dat er plekken zijn waar mensen eerder overlijden vanwege de slechte luchtkwaliteit of horendol worden van de geluidshinder van snelwegen en vliegtuigen. Wij zijn blij dat GS stelt dat voor de gezondheid van Noord-Hollandse inwoners, de normen van de WHO gelden, welke verder gaan in het beschermen van de gezondheid dan de Europese normen die wij nu hanteren. Door het strikter hanteren van deze normen zou de provincie op korte termijn al aanzienlijke resultaten kunnen boeken.

Ruimtelijk moet er dusdanig gestuurd worden dat het overal gezond en veilig is. Gezonde lucht, geen geluidsoverlast en gezonde voeding. Deze ambitie heeft grote gevolgen voor de ruimtelijke inrichting van onze mooie provincie. In het Noord-Holland van 2050 is wat de PvdA betreft de landbouw grondgebonden en duurzaam. De agrarische productie die belangrijk is voor onze economie en werkgelegenheid, put de bodem niet uit en vervult het landschap niet met bestrijdingsmiddelen en chemicaliën. De Landbouw levert juist een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit. Dit betekent dat de agroproductie duurzaam in 2050 vooral kassen plaatsvindt. Een andere consequentie is dat Schiphol niet verder kan groeien, zolang dat niet hand in hand gaat met minder overlast en milieubelasting door de luchtvaart. Het verplaatsen van vluchten naar andere luchthavens kan soms verlichting brengen, maar alleen als we daarmee het probleem niet verplaatsen waardoor nog meer mensen overlast gaan ervaren. Schiphol en de luchtvaartsector zijn belangrijk, maar nooit belangrijker dan onze inwoners. Ook zijn er eindelijk goede HSL verbindingen beschikbaar als alternatief voor Europese vluchten.

b. Landschap en waterhuishouding

Voldoende groen en een waardevol landschap zijn belangrijke voorwaarde voor een gezond leven. Dit betekent dat er in 2050 meer hectares groen zijn dan in 2015. Groen is dan van dusdanige kwaliteit dat de biodiversiteit substantieel is verbeterd. Hierbij gaat het ook om voldoende groen in de stad en groene verbindingen met het buitengebied. Wij stellen voor dat het landschap in de provincie, en dus ook in de MRA, wordt ingericht volgens het kwaliteitsbeeld zoals dat in het kader van de voorbereiding van de Omgevingsvisie is opgesteld. Dit sluit goed aan bij de 'Groene en gezonde keuzes voor Noord-Holland' van de terrein beherende organisaties waarin zij een pleidooi houden om het landschap te versterken. Dit kan worden geregeld door het instellen van provinciale landschappen. Een mooie suggestie is bijvoorbeeld om van 'de waddenboog' (gebied langs de Waddenzee tussen Den Oever en Den Helder) een provinciaal landschap te maken. De groene ambities vormen samen met die voor water de onderlegger voor de ruimtelijke inrichting van onze provincie.

Onze waterhuishouding ziet er in 2050 totaal anders uit. Noord-Holland is zodanig ingericht dat we in staat zijn de gevolgen van de klimaatverandering op te vangen. Onze kusten –onze waterkering – worden op een natuurlijke manier aangelegd waarbij een

goede en duurzame balans wordt gevonden tussen veiligheid, natuur en recreatie. In dorpen en steden is volop ruimte gemaakt om stevige regenbuien op te vangen. We geven water de ruimte en zorgen dat mensen veilig wonen. Dit betekent dat water in de komende periode prioriteit heeft bij de ruimtelijke inrichting. Het beleid voor het Groene Hart moet echt op de schop om CO2-uitstoot en bodemdaling te stoppen. Wellicht varen we over enkele jaren wel op het Groene Hartmeer en worden daar natte teelten geteeld. Wat de PvdA betreft is Noord-Holland in 2050 het wereldwijde kennis- en innovatiecentrum geworden voor de natte teelt. Dit dankzij de combinatie van het ondernemerschap van onze boeren, onze eigen Seed Valley en de Green Campus in Amsterdam.

c. Energievoorziening

Het belang van het voortvarend doorzetten van de energietransitie is alom bekend. In 2050 moet het zo zijn dat onze energiebehoefte voor 100% uit duurzame bronnen voortkomt. Energie komt van windmolens, zoveel mogelijk op zee geplaatst, zonnepanelen op alle mogelijke daken en kleinschalige bio vergisting. Er wordt stevig ingezet op Geothermie en warmtenetten en Noord-Holland doet mee in de voorhoede van de innovaties op energie gebied. Energie besparing is in 2050 optimaal, alle woningen en bedrijven zijn dan energie neutraal. Waar in de havens van Amsterdam en IJmuiden nu nog vervullende kolen en olie worden op- en overgeslagen, liggen straks de materialen voor duurzame geothermieputten en warmtenetten.

d. Wonen

Voor iedereen is een woning, ook voor mensen met een laag inkomen. Er is een rijke schakering in woonvormen. Hierbij staat de wens van de bewoners meer centraal. De meeste woningzoekenden zouden het liefst een grondgebonden woning hebben. Dit vergt een doordacht gebruik van de, toch al schaarse, ruimte in onze provincie. Daarom zou in de behoefte van die inwoners die tevreden zijn met een compacte woning kunnen worden voorzien door het bouwen van meer zogenaamde Tiny-Houses. Omdat niet iedereen over toereikende financiële middelen beschikt moeten voldoende sociale huurwoningen beschikbaar zijn, **betalbare woningen dus**. Woningen worden gebouwd in bestaande kernen en/of steden. Bij het aanwijzen van nieuwe bouwlocaties, beginnen we met de bereikbaarheid. Locaties waar het lastig is om goede OV verbindingen naartoe

aan te leggen, bijvoorbeeld omdat we het karakteristieke Noord-Hollandse landschap willen behouden, vallen af. Door eerst het OV-net te plannen en daarop aansluitend woningbouwlocaties in te tekenen, doen we optimaal recht aan het OV knooppunten beleid zoals we dat hebben afgesproken.

Tot zover de lange termijn visie maar binnen onze provincie leven ook korte termijn wensen. Er zijn grote aantallen huur- en koopwoningzoekenden die op korte termijn geholpen moeten worden en die we niet in de kou kunnen en mogen laten staan. Volgens de MRA kunnen er 73.000 woningen extra gerealiseerd worden. Dit is een mooi begin maar onze fractie zou wel graag zien dat de provincie de regie neemt in het beoordelen of dit een realistische mogelijkheid is.

e. Mobiliteit

In 2050 is het metronetwerk fors uitgebreid. De Noord-Zuidlijn is doorgetrokken naar Schiphol en Purmerend. De spoorlijn van Haarlem naar Uitgeest functioneert als een light rail metrolijn. We stimuleren de ontwikkeling van een fijnmazig netwerk dat zich binnen de bebouwde kom als tram en daarbuiten als trein gedraagt. De spoorverbinding naar Den Helder kent een intensievere en goede dienstregeling. Bereikbaarheid is juist ook voor de kleine kernen en leefgemeenschappen buiten de grote steden van groot belang, daarom sluiten wij ook hen goed aan. Er is een samenhangend netwerk van fietspaden met routes is voor 'het lange afstand fietsen voor woon – werk verkeer. Het gebruik van de OV fiets is overal mogelijk als voor en natransport . Verder maken we dan gebruik van nieuwe vervoersmodaliteiten zoals de zelfsturende en elektrische deelauto's.

f. Werkgelegenheid

Bij een aantrekkelijke provincie hoort voldoende werkgelegenheid voor iedereen. De energietransitie zal veel nieuwe werkgelegenheid opleveren. Duurzaamheid komt ook tot uitdrukking in goede arbeidsvoorwaarden en bestaanszekerheid. Noord-Holland is als vestigingsplaats aantrekkelijk door de goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en de beschikbaarheid van goed gekwalificeerde arbeidskrachten op alle niveaus. De 'race to the bottom' wordt een 'view from the top'. Andere economische dragers zijn duurzame landbouw en recreatie. De omslag naar circulaire economie is gerealiseerd in havengebieden als het westelijk havengebied, IJmuiden en Den Helder

en laat zien dat dit de nodige werkgelegenheid oplevert. Het 'levenslang' leren zorgt er in 2050 voor dat mensen goed opgeleid blijven en kunnen blijven werken.

g. Regio's

Het goede en vernieuwende van de omgevingswet is dat er meer integraal naar een gebied wordt gekeken. Hierbij krijgen regio's van gemeenten meer ruimte om gezamenlijk tot oplossingen te komen. Belangrijk hierbij is wel dat de provincie hierbij duidelijke kaders en ambities opstelt.

h. Verdere procedure

Wij gaan er vanuit dat GS vandaag voldoende richting krijgt om voor december 2017 de Statenvoordacht met de Koers NH-2050 op te stellen en voor te leggen aan de Staten. Daarna wordt er geschreven aan de strategische, integrale Omgevingsvisie Noord-Holland 2050. Het is belangrijk dat daarbij een nóg betere samenwerking met de Noord-Hollandse gemeenten plaatsvindt voor wat betreft wonen, mobiliteit, water en landschap. En dat de vervoerregio/MRA en de provincie gezamenlijk optrekken, zorgen voor optimale afstemming van bijv. bij het fietsnetwerk, de woningbouw.

In het voorjaar van 2018 ligt er dan de concept Omgevingsvisie. De partij van de Arbeid vindt het belangrijk dat er dan een vergelijkbaar participatie traject wordt georganiseerd voor de inwoners van onze provincie. Door de omgevingswet wordt de samenwerking met gemeenten, waterschappen meer gelijkwaardig. Wij stellen daarom voor dat Provinciale Staten zèlf voor de bespreking van de concept omgevingsvisie in de commissie, PS een bijeenkomst organiseren voor leden van gemeenteraden en leden van de Algemene Besturen van de 3 waterschappen.

Tot slot

Wij wensen GS succes met het maken van scherpe keuzes, kiezen voor meer ambitie dan er nu in de stukken staat. Het gaat immers om de toekomst van onze mooie provincie.

9 oktober 2017/NS